

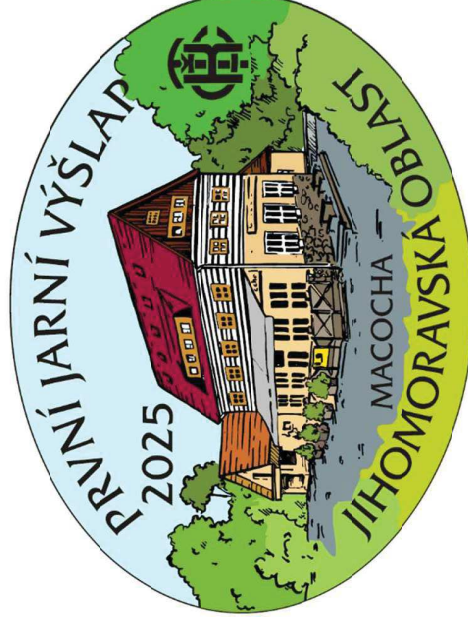

Klub českých turistů – Jihomoravská oblast
a KČT, odbor Fénix Brno

pořádají dne 23.3. 2025

68. První jarní výšlap Jihomoravské oblasti KČT

u chaty Macocha

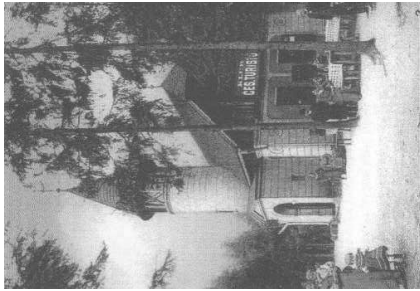

ve spolupráci s partnery

Slovo úvodem

Milí turisté dovolte mi abych Vás přivítal na 68. Prvním jarním výšlapu Jihomoravské oblasti, tentokráté u chaty Macocha nedaleko horního můstku propasti Macocha. Důvodem proč je tato akce pořádána v Moravském krasu u chaty Macocha je 130 výročí této chaty, které připadne na 26. srpna 2025. I když chata Macocha již nepatří KČT je vhodné si předem připomenout její 130 výročí už v březnu včetně její zajímavé historie.

Útluhá KČT kolem roku 1902
In: STEJCL, I.: *K historii Útluhy u Macochy*.
In: *Storník muzea Blanska* 2011, s. 76.

a jeho zázemí odkoupeny tři pozemky od vřemovských občanů o rozloze 473 m² což je uvedeno v zápise z 26. dubna 1895. Od ČTC byl dán požadavek na odstup stavby 18 m od horního můstku. Tato podmínky byla splněna odstupem 25 m. Plány pro stavbu útluhy vypracoval zdarma stavitel Antonín Tepich, který realizaci stavby řídil. Náklady na stavbu byly spočteny na 2 500 zlatých. 22. dubna 1895 bylo započato se stavbou kopáním základů. Útluha byla přízemní, zděná z kamene a cihel, s kulatou věžkou. V přízemí se měla nacházet hostinská místnost 6×6 m, kuchyně 4×3 m a síň 4×3 m. V podkroví se měly vybudovat dvě prostorné místnosti. Větší jako noclehárna pro hromadné návštěvy s osmi lůžky a menší pak „jako pokoj šlapácký“ vyhrazený pro členy KČT se třemi lůžky. Točité schodiště do podkroví bylo umístěno v kulaté věžce, jejíž vchod byl miniaturní rozhlednou s vyhlídkou do blízkého okolí. Výstavba útluhy byla dokončena 7. srpna 1895. Vzhledem k tomu, že se jednalo o první ubytovací objekt postavený Klubem českých turistů, naplánovalo ústředí KČT k jeho slavnostnímu otevření výlet na Moravu. Dle článku v Časopise turistů se jednalo o první organizovaný výlet na „*družnou Moravu, aby turisté z Čech poznali nové bratry své*“. Slavnostní otevření útluhy se konalo dne 26.8. 1895.

Díky velkému počtu příznivců, kteří podporovali stavbu různými způsoby, byla část vnitřního vybavení instalována bezplatně, nebo byl na vybavení poskytnut finanční dar. Ještě v roce 1895 byly přikoupeny další pozemky na Macoše, které zajistily přístup k propasti. Prvním hostinským byl Jan Kučera z nedalekých Vilemovic. U Macochy byl také zřízen prodej turistických upominek. Za nocleň se účtovalo 40 kr., 60 kr., nebo 1 zlatý a 20 krejcarů. Pro členy klubu byly ceny sniženy na polovinu, tedy 20 kr., 30 kr., případně 60 krejcarů. Útluha sloužila i jako studentská noclehárna, kde bylo studentům za nocleň účtováno 20 krejcarů. Turisté zaplatili za snídani s kávou 15 kr., polévku 10kr., chléb s máslem 10 kr. a láhev piva 20 kr. Dvouletý provoz útluhy ukázal potřebu některých úprav. Za 1 405 zlatých byl přistavený byt pro výčepního, aby zde mohl mít stálou domácnost. Postavením lednice se vyřešil problém s do- dávkami piva v letním období. Zároveň byl postaven také chlév. Celkem stavební náklady činily více než 2 000 zlatých. Přirozeně tak došlo ke zvýšení návštěvnosti útluhy, ve které se turisté ubytovali, aby mohli pohodlně poznat Macochu a její okolí. Tak se útluha stala i základnou sestupu do propasti v září roku 1898, kam se nechal spustit Florián Koudelka spolu s významnými přírodovědci a pravděpodobně i Martinem Křížem. Roku 1900 byla k útluhé přistavena větší veranda a zároveň postavena budka pro prodej upomínkových předmětů. Touto dobou byla již na útluhé i stálá kucharka, což umožnilo rozšíření dosavadních pohostinských služeb. Za finanční podpory ústředí KČT byla také postavena a označena cesta z Pustého žlebu k hornímu můstku na Macoše, tzv. Salmova stezka.

Spojení na První jarní výšlap - IDS JMK

vlak S2, R19 Brno - Letovice	S2	S2	S2	R19	S2	S2	S2	R19	S2
Brno hl.n. [100] odj.:	7:00	7:29	8:00	8:29	8:56	9:00	9:29	10:00	10:29
Adamov [235] odj.:	7:19	7:47	8:19	8:47	I	9:19	9:47	10:19	10:47
Blansko [235] příj.:	7:27	7:54	8:27	8:54	9:14	9:27	9:54	10:27	10:54
226 Blansko - Skalni mlyn	7:40								
226 Blansko - Šošůvka	7:40								
233 Blansko - Sloup		8:39					10:39		
231 Blansko - Jedovnice		8:43					10:43		
232 Blansko - Ostrov u Mac.	7:40					9:40			
Rájec-Jestřebí [245] příj.:						9:39			
226 Rájec-Jestřebí - Sloup						9:44			
vlak S2, R19 Letovice - Brno	S2	S2	S2	R19	S2	S2	S2	R19	S2
Letovice [275] odj.:	6:57	7:57	8:22	8:57	9:57	10:22	10:57		
Skalice nad Svlt. [265] odj.:	7:12	8:12	8:31	9:12	10:12	10:31	11:12		
Rájec-Jestřebí [245] příj.:	7:21	8:21	I	9:21	10:21	I	11:21		
226 Rájec-Jestřebí - Sloup					9:44				
Blansko [235] příj.:	7:29	8:29	8:40	9:29	10:29	10:40	11:29		
226 Blansko - Skalni mlyn	7:40								
226 Blansko - Šošůvka	7:40								
233 Blansko - Sloup		8:39			10:39				
231 Blansko - Jedovnice		8:43			10:43				
232 Blansko - Ostrov u Macochy	7:40			9:40			11:40		
autobusová spojení z Blanska AN, Rájce-Jestřebí, Boskovic, Vyškova a Brna Židenic									
Blansko AN [235] odj.:	7:40			Blansko AN [235] odj.:	7:40		8:39	10:39	
Šošůvka ObÚ [240] příj.	8:12	232		Skalni mlyn [235] příj.:	7:50	226	↓	↓	233
Šošůvka ObÚ [240] odj.:	8:37	260		Sloup [240] příj.:			9:09	11:09	
Sloup [240] příj.:	8:42			u spoje s odjezdem 10:39 je možné jít z Nových Dvůrů - trasa 2,9km					
Blansko AN [235] odj.:	8:43	10:43	231	Rájec-Jestřebí [245] odj.:			9:44		
Jedovnice nám. [232] příj.:	9:03	11:03		Sloup [240] příj.:			10:22		
Boskovice aut.st. [265] odj.:	8:10	261		Blansko AN [235] odj.:			7:40	9:40	11:40
Ludíkov rozc. [262] příj.:	8:27			Vilemovice Mac. rozc. [232] příj.:			7:56	9:56	10:56
Ludíkov rozc. [262] odj.:	8:36	233		Ostrov u Macochy [232] příj.:			8:00	10:00	12:00
Sloup [240] příj.:	8:50			z Vilemovic rozc. k Macoše délka trasy cca 1,8km					
Vyškov aut.nádr. [740] odj.:	8:05			Vyškov aut.nádr. [740] odj.:			8:39		
Senetářov MŠ [230] příj.:	8:37	167		Křtiny ObÚ [220] příj.:			9:18		
Senetářov MŠ [230] odj.:	8:41			Křtiny ObÚ [220] odj.:			9:50		
Jedovnice nám. [232] příj.:	8:56	231		Jedovnice nám. [232] příj.:			9:59		
Brno, Židenice nádr. [100] odj.:	8:09	9:09	9:39	10:09					
Brno, Stará Osada [100] odj.:	8:15	9:15	9:45	10:15	231				
Jedovnice nám. [232] příj.:	8:59	9:59	10:29	10:59					
U spoje v 10:39 do Sloupu se propozice vyzvedávají v Blansku na vlakovém nádraží U spoje v 11:40 do Ostrova u Macochy se propozice vyzvedávají u autobusu									
Zpáteční spoje do Blanska									
Vilemovice Macocha rozc. [232] odj.:	13:04	15:04	17:04	231	Skalni mlyn [235] příj.:		15:13		
Blansko AN [235] odj.:	13:23	15:23	17:23	231	Blansko AN [235] odj.:		15:23		
S2 Blansko - Brno hl.n.	13:31	15:31	17:31				15:31		
S2 Blansko - Letovice	13:31	15:31	17:31				15:31		

Výstavbou turistické útluny na Macošě a jejím rozšiřováním se dostal brněnský odbor KČT do tísnivé finanční situace, a tak v květnu 1902 došlo k jeho rozpadu. Tato událost se ale stala impulzem k založení turistických odborů KČST v blanenském okrese. Správu nad útlunou na Macošě a dolním můstkem převzal Blanenský odbor KČST, který začal plánovat rekonstrukci, především zveřejnění kapacity útluny. Vzhledem k blízkosti 40. výročí založení KČST, bylo jasné, že první a nejstarší klubová chata bude hrát při oslavách důležitou roli. Rozhodující jednání o adaptaci útluny mělo proběhnout 17.12. 1927 v Blansku za účasti odboru KČST Blansko. Brněnské župy a vedení KČST z Prahy. Dne 15.12. 1927 však přišla smutná telegrafická zpráva „útluna na Macošě do základů vyhořela“. Projekt na zbudování nové chaty poblíž původní vyhořelé útluny narazil hned v zárodku na zvláštní odpor některých zúčastněných stran. Ústřední výbor KČST závěrem sporu konstatoval, že o organizaci projektu nové chaty rozhodl včas (den po požáru) a že zástupci odboru souhlasili se zadáním ze dne 5.2. 1928. Doslova napsal „Ústřední výbor jsa si plně vědom svých povinností a přitáhne se veškerou bedlivostí svěceným svým funkcím, důrazně odmítá jednotlivé výtky v protestech odboru uvedené a vyslovuje politování nad tím, že z odboru podniknuta byla i novinářská kritika příprav stavební akce a zároveň proklamována agitace na odtřžení se od KČST, což jest v přímém odporu ustanovení Starobu v paragrafu 2 jasně ukládající, že účelem odboru jest podporovati snahy Klubu československých turistů.“ Hlavním sporem bylo získání podílu z výnosu návštěvnosti jeskyně. Celý tento podíl měl být (a nakonec také byl) investován do výstavby Jubilejní chaty na Macošě, která byla slavnostně otevřena 4.11. 1928. Velký podíl na tomto kroku měl předseda KČST, senátor Emanuel Hrubý.

Chata na Macošě okolo roku 1934

Jubilejní chata v rozpětí let 1928 až 1948 sloužila turistice naplno a to i za 2. světové války. V mezidobí od roku 1948 do roku 1990 prodělala objekt shodný vývoj jako ostatní chaty v republice během socialistického hospodaření. V roce 1990 pracovník sekretariátu Ing. Jan Bina objížděl oblasti Čech, Moravy a Slezska, aby pořídil (pokud možno úplný) seznam původního majetku KČT, který byl komunistickým režimem zcizen. Navštívil také chatu Macocha a dal impulz KČT koupit chatu za necelých 700 tisíc Kč (tj. zbytková cena vnitřního vybavení). Pro obnovení provozu bylo nutné řešit nový zdroj vody (čerpání z řeky Punkvy). V roce 1991 brněnský funkcionář KČT přišel s návrhem na vložení chaty do vznikající Společnosti pro Moravský kras (SMK), která měla záměr vybudovat komplexní služby pro návštěvníky v oblasti Skalního mlýna a Punkevních jeskyní. Po určitém váhání KČT tento krok učinil. Projekt akciové společnosti SMK pod vedením Ing. Ivo Lachmana se úspěšně rozvíjel např. vybudováním kabinkové lanovky, prakticky nového hotelu Skalní mlýn, a rekonstrukci chaty Macocha v alpském stylu v roce 1996. Rozhodujícími akcionáři SMK a.s. byly banka IPB a OMNIPOL, kteří se rozhodli stáhnout svůj kapitál ze společnosti zpět. KČT nakonec ze společnosti vystoupil a byly mu uhrazeny finanční i nefinanční vklady, které do společnosti vložil, a to včetně zpětného odkupu akcií společnosti, které drželi členové klubu. I když na současném provozu chaty Macocha nemá žádný podíl, zůstane historickým faktem, že tento moderní systém služeb byl vybudován společností SMK pod vedením Ing. Ivo Lachmana a za významného příspěvku KČT.

Přejme současným majitelům mnoho úspěchů v jejich činnosti. Ať se můžeme při toulkách Moravským krasem těšit na možnost obcerstvení během celého roku a u těch vzdálenějších návštěvníků i možnost ubytování v krásné přírodě nedaleko Brna.

Vladimír Pulec, KČT, odbor Fénix Brno

Poděkování:

Ing. Janu Havelkovi, bývalému předsedovi KČT a autorovi knihy „Chaty Klubu českých a slovenských turistů (1888 až 1928)“, která byla neocenitelnou pomůckou pro sepsání tohoto článku.

Lukáší Musilovi za informace z bakalářské práce „Z historie cestovního ruchu v Moravském krasu (1880 až 1938)“
Ivu Štělodovi za informace z „K historii útluny u Macochy. In: Sborník muzea Blansko 2011, Muzeum Blansko, 2011, s. 72 až 79.

Popisy tras:

T1 délka trasy 10,2 km, (stoupání 453 m, klesání 239 m) čas 3:30 h start 8:00 až 11:30
START: Blansko, žel. stanice; (Z) U Lavečky – vyhlídka 4,0 km; (Z) Blansko – Těchov bus. 5,6 km; (Z) Skalní mlýn – hotel 7,8 km; (Z) Kateřinská jeskyně – rozc. 8,1 km; (Ž) Křenkův pomník 9,0 km; (Ž) Pod Chobotem 9,7 km; (Ž) chata Macocha 10,2 km **CÍL** trasy

T2 délka trasy 12,4 km, (stoupání 488 m, klesání 257 m) čas 4:10 h start 8:00 až 11:30
START: Blansko, žel. stanice; (Z) U Lavečky – vyhlídka 4,0 km; (Z) Blansko – Těchov bus. 5,6 km; (Ž) Obůrka – bus 6,9 km; (Ž) Obůrka – hostinec 7,3 km; (Z) Obůrka – rozc. 7,6 km; (Z) Nové Dvory – bus 9,2 km; (Z) Blanský – zřícenina, odb. 10,4 km; cesta na zříceninu hradu a zpět +0,55 km; (Z) Pod Salmovkou 11,2 km; (Č) Macocha – dolní můstek, rozc. 11,9 km; (Ž) dolní můstek 12,05 km; (Ž) Macocha – dolní můstek, rozc. 12,2 km; (Č) chata Macocha 12,4 km **CÍL** trasy

T3 délka trasy 14,6 km, (stoupání 375 m, klesání 165 m) čas 4:40 h start 8:00 až 11:30
START: Blansko, žel. stanice; (Z) Blansko – ČKD 0,7 km; (M) Klepačův 2,0 km; (M) Polom 3,9 km; (M) Pokojná 5,5 km; (Č) Rudice – Hájce 7,3 km; (Č) Rudice – rozc., bus 9,6 km; (Č) Harbechy – rozc. 10,3 km; (Č) Vilémovice – bus 12,1 km; (Č) Občiny – rozc. 14,1 km; (Č) chata Macocha 14,6 km **CÍL** trasy

T4 délka trasy 5,9 km, (stoupání 120 m, klesání 104 m) čas 1:50 h start 8:45 až 11:10
START: Jedovnice, náměstí; (Ž) Harbechy – rozc. 1,6 km; (Č) Vilémovice – bus 3,5 km; (Č) Občiny – rozc. 5,4 km; (Č) chata Macocha 5,9 km **CÍL** trasy

T5 délka trasy 3,2 km, (stoupání 5 m, klesání 15 m) čas 55 min start 9:45 až 10:15
START: IC Ostrov u Macochy; (Č) Ostrov – u hřbitova 0,3 km; (Z) Ostrov – Nad Balcarkou 0,9 km; (Z) Občiny – rozc. 2,7 km; (Z) chata Macocha 3,2 km **CÍL** trasy

T6 délka trasy 5,9 km, (stoupání 137 m, klesání 119 m) čas 1:50 h start 8:42 až 10:30
START: COOP Sloup, autobusová zastávka; (Č, Ž) Sloupsko-šošůvské jeskyně 0,5 km; (Č, Ž) U Dubu 1,7 km; (Ž) Dolina – závrť 2,6 km; (Ž) Nad Pustým žlebem 4,0 km; (Ž) Koňský spád – vyhlídka 4,8 km; (Ž) dolní můstek 5,6 km; (Ž) Macocha – dolní můstek, rozc. 5,7 km; (Č) chata Macocha 5,9 km **CÍL** trasy

T7 délka trasy 7,8 km, (stoupání 153 m, klesání 134 m) čas 2:25 h start 8:42 až 10:30
START: COOP Sloup, autobusová zastávka; (Č, Ž) Sloupsko-šošůvské jeskyně 0,5 km; (Č, Ž) U Dubu 1,7 km; (Č) Pustý žleb – rozc. 4,5 km; (Č) Pod Salmovkou 6,6 km; (Č) Macocha – dolní můstek, rozc. 7,3 km; (Ž) dolní můstek 7,45 km; (Ž) Macocha – dolní můstek, rozc. 7,6 km; (Č) chata Macocha 7,8 km **CÍL** trasy

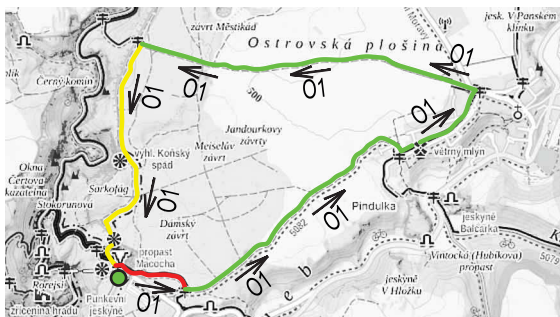
O1 délka trasy 7,0 km, (stoupání 94 m, klesání 94 m) čas 2:00 h start 10:00 až 12:00
START: chata Macocha; (Č) Občiny – rozc. 0,5 km; (Z) Ostrov – Nad Balcarkou 2,3 km; (Z) Ostrov – u hřbitova 2,9 km; (Z) Nad Pustým žlebem 5,2 km; (Ž) Koňský spád – vyhlídka 5,9 km; (Ž) dolní můstek 6,7 km; (Ž) Macocha – dolní můstek, rozc. 6,8 km; (Č) chata Macocha 7,0 km **CÍL** trasy

Vysvětlivky: (Č) – červená TZ; (M) – modrá TZ; (Z) – zelená TZ; (Ž) – žlutá TZ;

PRVNÍ JARNÍ VÝŠLAP JIHOMORAVSKÉ OBLASTI KČT - PĚŠÍ TRASY

Pěší trasa - okruh
okolo chaty Macocha

START 10:00 až 12:00

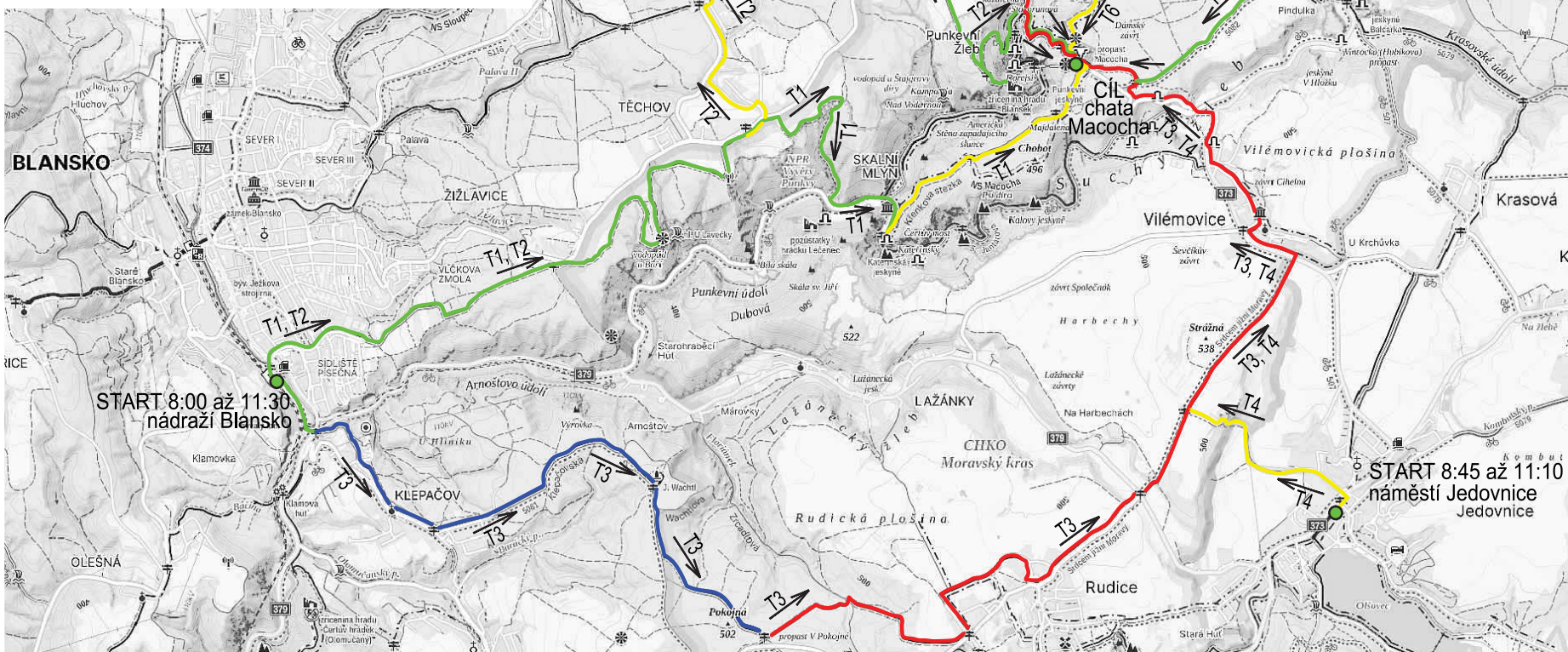
CÍL do 13:00
chata Macocha

T5
7,0km
↑94m
↓94m
2:00h

LEGENDA:

- TZ ČERVENÁ
- TZ MODRÁ
- TZ ZELENÁ
- TZ ŽLUTÁ

TRASY POCHODU
mapy.cz (QR kód)

T1
10,2km
↑453m
↓239m
3:30h

T2
12,4km
↑468m
↓257m
4:10h

T3
14,6km
↑375m
↓165m
4:40h

T4
5,9km
↑120m
↓104m
1:50h

T5
3,2km
↑5m
↓15m
55min

T6
5,9km
↑137m
↓119m
1:50h

T7
7,8km
↑153m
↓134m
2:25h